

Aangenaam Goeree-Overflakkee

Voor een ambitieus en duurzaam economisch beleid in de 21^e eeuw

Goeree-Overflakkee
September 2011

Innovatie Platform Goeree-Overflakkee
Zandpad 29
3241 GX Middelharnis

Inhoudsopgave

Samenvatting	0
1. Wat is en wat wil het IPGO?	1
2. Voor welke uitdaging staat Goeree-Overflakkee anno 2011?	2
2.1. Er is te weinig perspectief voor jonge mensen	2
2.2. Negatieve spiraal bedreigt de ontwikkeling	2
2.3. Oplossing vraagt meer ambitie en ander beleid	3
3. Onze missie: een gezonde en duurzame economie	4
3.1. Economisch duurzaam en compleet eiland	4
3.2. Uitgaan van eigen sterktes en kansrijke markttrends	4
3.3. Kansen in grote (groei)markten met impact voor het eiland	4
3.4. De unieke sterktes optimaal inzetten	5
4. Er zijn meer dan genoeg kansen	6
4.1. Verschillende branches bieden nog grote kansen	6
4.2. Landbouw: hoge productiviteit en gunstige marktperspectieven	6
4.3. Visserij: continuïteit door duurzaamheid	6
4.4. Energie-eiland van de toekomst	7
4.5. Technologie en hoogwaardige service 'verdienen' meer	8
4.6. Een nieuwe wooneconomie biedt volop kansen	9
4.7. Toerisme: clusteren en kansen creëren	10
4.8. Het hart van de watersport	12
4.9. Hoogwaardige zorg met groeipotentie	13
4.10. Specialisten met (inter)nationale faam	14
5. In 2025: 5.000 arbeidsplaatsen erbij!	15
5.1. Uitgangspunten: ambitie tonen!	15
5.2. Meetbare groeidoelstelling is de maatstaf	15
5.3. Beschikbare ruimte meer dan voldoende	16

6.	Goeree-Overflakkee: aangenaam eiland in de Delta	17
6.1.	Uitgangspunten	17
6.2.	'Centrum van de Delta'	17
6.3.	Voor consument, werkgever, toerist...	17
6.4.	'Value for Money'	18
6.5.	'Kernwaarden'	18
7.	In actie!	19
7.1.	Korte termijn successen nodig en mogelijk	19
7.2.	Voorbeelden in diverse sectoren	19
8.	Hoe nu verder?	29

Aangenaam Goeree-Overflakkee

Samenvatting

Het IPGO

Goeree-Overflakkee is voor zijn economische ontwikkeling gebaat bij een goede samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven. Op de Kop van Goeree is sinds 2006 een Innovatieplatform actief en heeft dit initiatief gezorgd voor een betere relatie tussen gemeente en ondernemers. Naar aanleiding hiervan is in 2010 op Goeree-Overflakkee een platform voor het hele eiland opgericht, het Innovatie Platform Goeree-Overflakkee (IPGO).

Het IPGO wil de economie van het eiland op een duurzame manier versterken en het vertrouwen in een gezonde toekomst borgen.

De noodzaak van economische ontwikkeling

Anno 2011 blijft de economie van Goeree-Overflakkee achter bij die van andere regio's. De werkgelegenheid is te eenzijdig gebaseerd op MBO-niveau en neemt bovendien af. Zeker voor de beter opgeleide (jonge) mensen is er daarom geen perspectief. Zij trekken weg en komen niet of maar weinig terug. Goeree-Overflakkee heeft wat betreft museale, culturele en sociale voorzieningen (eigentijdse horeca, podiumkunst, kinderdagverblijven) weinig te bieden. Met deze tendens wordt dat er niet beter op en dreigt een negatieve spiraal. Het gevaar van krimp, vergrijzing en verschraling is heel denkbeeldig!

Aan deze situatie en ontwikkeling moet een einde komen en dat betekent in de visie van IPGO vooral dat er meer aandacht moet komen voor het economisch beleid en dat daarbij 'meer ambitie' het sleutelwoord moet vormen.

Missie IPGO voor Goeree-Overflakkee: een krachtige regio met perspectief!

Op basis van eigen sterktes en inspeland op (soms zelfs mondiale) groeimarkten kan Goeree-Overflakkee zich ontwikkelen tot een krachtige regio. In 2025 kan het eiland een compleet voorzieningenpakket hebben en economisch vitaal zijn.

Tussen 2011 en 2025 zou gestreefd moeten worden naar de creatie van 5.000 extra arbeidsplaatsen, verdeeld over meerdere branches, maar met focus op recreatie, zorg en wooneconomie. Goeree-Overflakkee streeft ernaar anno 2025 het plezierigste woon- en leefklimaat van de Delta te hebben. Dit is mogelijk door het in de komende 10-15 jaar hard te werken aan het maximaal benutten van zijn potenties: de ligging nabij de Randstad, de situering aan gevarieerd water, de prachtige omgeving, de grote natuurkwaliteiten, de sterk verankerde culturele kernwaarden, de diverse voorzieningen op of vlakbij het eiland en het bijzondere, hoogwaardige woningaanbod.

Kansen genoeg: van landbouw tot zorg, van wonen tot energie

Het benutten van de potenties is volgens IPGO heel wel haalbaar. Goeree-Overflakkee excelleert nu al in verschillende sectoren en markten. Door ruimte voor ontwikkeling en innovatie kan in de visie van IPGO de positie en de toegevoegde waarde van vele branches en bedrijven nog aanzienlijk worden vergroot.

In de landbouw en visserij scoort Goeree-Overflakkee traditioneel sterk. Ook anno 2011 behalen agrariërs hier de hoogste omzetten per hectare akkerbouw en lopen de vissers voorop in techniek en duurzaamheid. Er zijn op het eiland talloze duurzame energiebronnen (van afval tot wind), waarmee Goeree-Overflakkee zichzelf in zijn energiebehoefte kan bedruipen en op den duur zelfs elektriciteitsexporteur kan worden.

Voor de nieuwe wooneconomie heeft het eiland alle troeven in handen: nieuwe markten (deeltijdwonen, recreatief wonen, 'nieuwe werken' etc.) kunnen worden aangeboord door het ontwikkelen van aantrekkelijke gebiedsgerichte concepten op concurrerende locaties.

Het toerisme is een op het eiland al bekende bedrijfstak, vooral op de Kop. Door het inspelen op nieuwe doelgroepen (short breaks, zakelijke markt, wellness en zorg) en het ontwikkelen van andere accommodatievormen (hotels, villa's etc.) kan de productiviteit per hectare zeker worden verdrievoudigd, met alle positieve effecten van dien voor werk en inkomen. Omdat Goeree-Overflakkee geografisch feitelijk het hart van de Delta vormt, is het eiland een van de meest interessante watersportgebieden van Europa. Modernisering van de bedrijfstak (zie bijv. de jachthaven van de 21^e eeuw) kan leiden tot marktvergroting en hogere toegevoegde waarde per bedrijf.

Met Curamare heeft het eiland een interessante troef in handen. De grote veranderingen in de zorg kunnen worden opgevat als een kans om nieuwe zorgconcepten te scheppen, met meer omzet per eenheid product. De banenmotor van de laatste jaren kan blijven doorgroeien. De retail staat lokaal weliswaar onder druk, maar sommige ondernemers bewijzen dat specialisatie kan resulteren in marktvergroting en dus nieuwe impulsen. Dit zelfde geldt voor andere sterke nichespelers in bijv. technologie, architectuur of hospitality. Met goede locaties, een werklustige bevolking en met topondernemers zijn er nog veel kansen te benutten.

In 2025: 5.000 arbeidsplaatsen erbij.

Met goed ondernemerschap en een ambitieus beleid denkt het IPGO dat in vijftien jaar tijd 5.000 arbeidsplaatsen kunnen worden gecreëerd. Met name waardegroei in wonen, recreatie en zorg (dus hogere omzetten per kampeerplaats, per woning, per zorgbed, per hectare akkerbouw etc.) kan resulteren in een extra impuls van enkele honderden miljoenen euro's en duizenden arbeidsplaatsen.

Daarbij moet de energie-, de technologie- en servicesector niet worden vergeten, al was het maar vanwege de betekenis hiervan voor de hoger opgeleide krachten en de sociale balans op het eiland. Opgepast met worden dat Goeree-Overflakkee niet louter MBO-land wordt! Groei van banen en kansen voor jonge mensen moet daarom gepaard aan de uitbreiding van adequate voorzieningen op het gebied van kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, fitness, horeca en cultuur (podiumkunsten, bioscoop). Economische groei maakt ook dit soort van faciliteiten haalbaar, maar deze faciliteiten zijn ook weer basis van groei.

Economische ambitie niet verwarren met RO

Veel politieke besluitvorming loopt vast in RO-discussies. In de visie van IPGO is economische groei niet één-op-één te vertalen in vraag naar extra, fysieke ruimte. Integendeel, groei kan bijdragen aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. In de visie van het IPGO bestaat gebiedsontwikkeling uit het creëren van doordachte, geïntegreerde concepten met meerwaarde voor en synergie tussen verschillende sectoren. Denk bijv. aan de combinatie van technologie, zorg en wooneconomie of die van bollenteelt en toerisme, energie en milieu etc.

Aangenaam eiland dankzij ligging, ruimte en culturele kernwaarden.

Ondernemers en investeerders zullen de productiviteitsgroei en innovaties zelf voor hun rekening nemen. Maar een sterke regio helpt daarbij wel.

Eenzijds vergt dat de juiste ambitie van de overheid, anderzijds dient meer expliciet te worden ingespeeld op de sterktes van het eiland: de vruchtbare bronnen voor energie, landbouw en visserij, de locaties aan het water en in de oude kernen, de ruimte en rust, de loyale en toegewijde arbeidscultuur, de centrale ligging in de Delta.. Deze kernkwaliteiten dienen meer gezamenlijk te worden ingezet als wapen in de moderne economie.

In actie: er is nu van alles aan te pakken!

Er zijn voldoende projecten en activiteiten die we morgen samen kunnen aanpakken. Met een landschappelijke accentuering van de oevers van het eiland ('de schil') kan op verschillende manieren het eiland beter worden beleefd en gepositioneerd. In de nieuwe wooneconomie kan door betere marktwerking en meer flexibiliteit een bestaande markt beter worden bediend en een nieuwe markt worden aangeboord: aan de havenkanalen van Middelharnis, van Ooltgensplaat, Oude Tonge en aan de randen van Stellendam kan morgen worden gestart. Nu kan worden begonnen met een energiecoöperatie, die de afvaloverschotten een nuttige functie kan geven, substitutie van landbouwgebieden naar bollenteelt leidt tot een vertienvoudiging van de omzet per hectare en een verdubbeling van de grondwaardes, in het toerisme staan projecten als Oudorp-Duin, Ouddorp-Bad en de Brouwersdam in de steigers om die productiviteitsexplosie te gaan genereren. Op de Compagnie in Middelharnis zou overmorgen een thematisch retailcenter van hoogwaardige woon- en tuinproducten kunnen ontstaan. De vraag is niet of we het kunnen, maar of we het samen echt willen.

Hoe nu verder?

Het IPGO houdt op 1 november 2011 op te bestaan. De overheid is nu aan zet. Het IPGO raadt de overheid aan zich te committeren aan onze **doelstellingen en ambities** van forse banengroei, verbetering van het voorzieningenniveau en het behoud van culturele kernwaarden. Daarbij benoemt de overheid zelf **concrete resultaten** voor de korte en lange termijn. **Actieve regiomarketing** voor het aantrekken van bewoners, toeristen en investeerders is hard nodig. Om versnippering tegen te gaan, zou de overheid **speerpuntprojecten** kunnen benoemen. IPGO kan zich vinden in de 10 kernprojecten van de binnenkort te publiceren beeldverhalen. De overheid versterkt zijn **professionaliteit en bestuurskracht** en helpt ondernemingen die aantoonbaar bijdragen aan de doelen van het economisch beleid. De hulp concretiseert zich o.a. in het selecteren van de **beste locaties voor gebiedsontwikkeling** in plaats van het reageren op toevallige initiatieven op (vaak) B-locaties.

Om al die plannen en ambities daadwerkelijk uit te voeren, is volgens het IPGO extra capaciteit nodig in de persoon van een **projectmanager innovatie**. Zijn/haar primaire taak is het laten aansluiten van bedrijfsleven en overheid. De IPGO-leden blijven van harte bereid de bestuurders te helpen bij het zetten van al deze stappen.

Middelharnis,
September 2011

IPGO

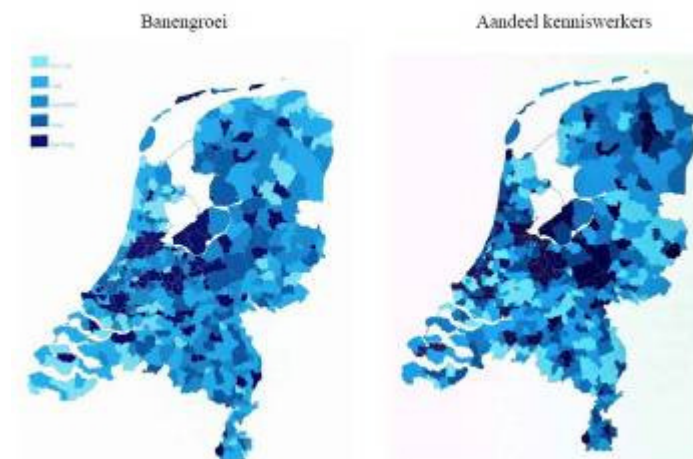
1. Wat is en wat wil het IPGO?

Een gezonde sociale en economische ontwikkeling vraagt een adequate afstemming tussen het beleid van de overheid en de plannen en ambities van het bedrijfsleven. Op Goeree-Overflakkee hapert die samenwerking wel eens en lijken bestuurders en ondernemers elkaar niet altijd te begrijpen.

Om in die situatie verbetering te brengen is in 2006 op de Kop van Goeree een Innovatieplatform opgericht. De activiteiten van dit platform resulteerde in een aanzienlijke verbetering van de relatie tussen bedrijfsleven en overheid. Er ontstond veel meer begrip voor elkaar en een kentering in denken over initiatieven van het bedrijfsleven. Projecten kwamen van de grond en werden geformaliseerd.

De overheden en bedrijven van Goeree-Overflakkee hebben hierin aanleiding gezien een innovatieplatform voor het hele eiland op te zetten: het IPGO. Innovatie is in onze tijd belangrijk voor het behoud en de ontwikkeling van welvaart en werkgelegenheid. Onderstaand staatje toont dat nog eens aan.

Figuur 3. Relatie tussen banengroei en kenniswerkers in Nederland, 1996-2002

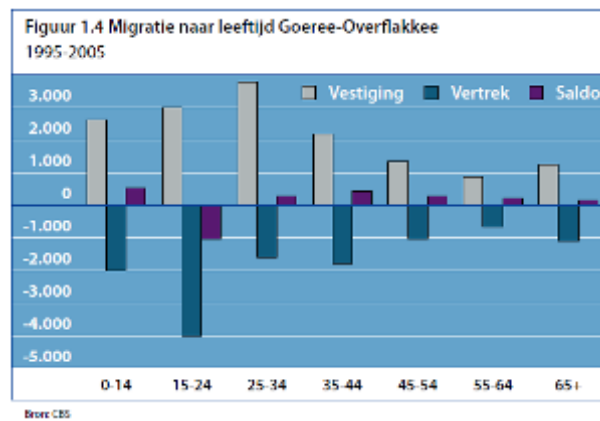
Bron: Raspe, van Oort & de Bruin 2004

Het IPGO stelt zich ten doel om innovatie en economische ontwikkeling op het eiland te bevorderen. Daartoe wil het een gemeenschappelijke visie ontwikkelen en meer samenhang, samenwerking, slagvaardigheid en kennisdeling bevorderen. Met als gezamenlijk doel om de economie van Goeree-Overflakkee op een duurzame manier te versterken en het vertrouwen in een gezonde toekomst van het eiland te borgen.

2. Voor welke uitdaging staat Goeree-Overflakkee anno 2011?

2.1. Er is te weinig perspectief voor jonge mensen

Goeree-Overflakkee staat voor een grote uitdaging. De regionale economie blijft achter bij die op provinciaal en nationaal niveau. Met name de werkgelegenheid is een punt van zorg. Deze neemt af en zeker voor beter opgeleide (jonge) mensen is er geen of te weinig perspectief. Zij trekken dan ook weg c.q. komen na afronding van hun studie elders maar in beperkte mate terug. Zie onderstaande grafiek, waaruit blijkt dat het migratiesaldo van 15-35 jarigen negatief is. Deze ontwikkeling bedreigt op den duur een evenwichtige, demografische opbouw en het draagvlak voor voorzieningen in detailhandel, onderwijs, zorg, cultuur en vrije tijd.

2.2. Negatieve spiraal bedreigt de ontwikkeling

Ook kan die situatie resulteren in een negatieve spiraal. Door het wegtrekken van jonge, hoogopgeleide mensen, wordt het eiland minder aantrekkelijk voor kenniswerkers en andere hoog opgeleiden, zoals artsen, juristen etc. Ook dat kan op den duur de vitaliteit in gevaar brengen en de sociale balans verstoren.

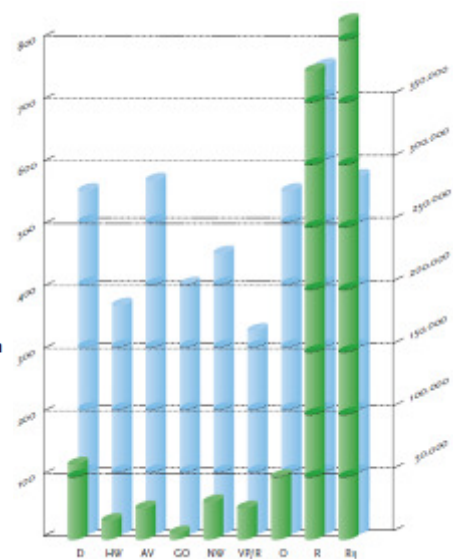
FIGUUR

Absoluut aantal banen per deelgebied en het aantal banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar per deelgebied, eind 2005

- aantal banen per deelgebied
- aantal banen per 1.000 inwoners

D = Drechtsteden
 HW = Hoeksche Waard
 AV = Alblaswaard/Vijfheerenlanden
 CO = Goeree-Overflakkee
 NW = Nieuwe Waterweg-Noord
 VP = Voorne-Putten/Rozenburg
 O = Overige Stadsregio's
 R = Rotterdam
 Rij = Rijnmond

Bron: CWI, bewerking Bureau Louter/SEOR

2.3. Oplossing vraagt meer ambitie en ander beleid

Deze bedreigingen lossen zich niet als vanzelf op. Als er niets verandert, dreigt er zelfs een krimp van de bevolking en van economie en voorzieningen. Het economisch beleid moet in de visie van IPGO daarom echt omschakelen: van 'defensief' resp. 'toetsend en afwachtend' in 'uitdagend', 'taakstellend en 'offensief'.

Het IPGO wil bijdragen aan een daadkrachtig en professioneel bestuur door kansen te identificeren en handelingsperspectief te bieden voor het verzilveren van die kansen. Daartoe dient o.a. deze notitie, die als basis dient voor overleg met de overheid en communicatie naar de burgers en bedrijven op het eiland.

3. Onze missie: een gezonde en duurzame economie

3.1. Economisch duurzaam en compleet eiland

Het moderne bedrijfsleven houdt zich niet meer louter bezig met het maximaliseren van de bedrijfswinsten. De leden van het IPGO streven naar enerzijds continuïteit van hun onderneming en anderzijds naar het substantieel bijdragen aan maatschappelijke doelen, zoals leefbaarheid, werkgelegenheid, kennisdeling, natuur en milieu etc.

Onze missie is van die filosofie afgeleid en daarom vooral ook gericht op een herstel van een gezonde, duurzame en evenwichtige, economische basis voor het hele eiland.

Missie IPGO

“Goeree-Overflakkee is anno 2025 een krachtige regio. Compleet in zijn voorzieningen en met een gezonde economie (landbouw, visserij, toerisme, zorg, wonen, energie, lichte industrie en watersport). Het eiland heeft 20.000 arbeidsplaatsen, evenwichtig verdeeld over de diverse sectoren. De banen zijn van verschillende niveaus en geledingen. Goeree-Overflakkee heeft dan het aangenaamste woonklimaat in de Delta. Die positie is te danken aan zijn ligging dichtbij de Randstad, de situering aan het water, de prachtige omgeving, de grote natuurkwaliteiten, de sterk verankerde culturele kernwaarden, de diverse voorzieningen (recreatie, zorg, cultuur) en het bijzondere woningaanbod”.

3.2. Uitgaan van eigen sterktes en kansrijke markttrends

Bij het realiseren van deze missie wil het IPGO ambitieus en tevens realistisch te werk gaan. Aan de ene kant is het IPGO zich ervan bewust dat de economische verhoudingen door de mondialisering snel veranderen en aan de andere kant dat het eiland niet in alle economische sectoren kan excelleren. Er moeten keuzes gemaakt worden, zonder overigens de economische basis onnodig eenzijdig en kwetsbaar te maken.

Daarbij kan worden aangesloten bij de woonkwaliteit, maar het streven is om op den duur geen eiland van forensen te worden. Dat is kwetsbaar en in de problematiek rondom verkeer en vervoer ook niet erg aantrekkelijk.

3.3. Kansen in grote (groei-)markten met impact voor het eiland

We sluiten daarom aan bij de trends van mondialisering (zoals in bijv. de landbouw en industriële productie reeds zichtbaar is), de noodzaak van specialisatie en duurzaamheid, de demografische ontwikkeling van vergrijzing en ten slotte de tendens van schaalvergroting in energiedistributie, detailhandel, zorg en andere diensten.

Daarbij is een zekere focus onontbeerlijk. Omdat perspectief voor jongeren enerzijds en het behoud van voorzieningen op het eiland anderzijds als topprioriteiten worden beschouwd, zal de zorg, de recreatie en de nieuwe wooneconomie in kwantitatief opzicht wellicht domineren. Vanwege het belang van innovatie en van een goede balans tussen hoger en anders opgeleiden, wordt daarbij de technologie, de energiesector etc. zeker niet vergeten.

3.4. De unieke sterktes optimaal inzetten

Een versterking van onze positie zoeken we in het voortbouwen op onze sterktes, zoals die van hoogwaardige landbouw en visserij, duurzame energie, enkele technologische specialities, de bijzondere woonkwaliteit, kansrijke vormen van toerisme en watersport, de hoogwaardige zorg en de prachtige locaties waarover het eiland beschikt en die nieuwe ondernemers kunnen aantrekken.

Aan de waterkant zijn er zoveel prachtige locaties

Tevens kan worden ingespeeld op de kwaliteiten van de bevolking van Goeree-Overflakkee. De eilanders zijn betrokken, hardwerkende mensen die loyaal zijn aan eiland en aan werkgever of klant. Deze positieve eigenschappen zijn nuttig in sectoren als zorg, productie, logistiek, beheer en onderhoud etc. Ook deze sectoren verdienen aandacht.

4. Er zijn meer dan genoeg kansen

4.1. Verschillende branches bieden nog grote kansen

Goeree-Overflakkee excelleert in verschillende sectoren en markten. Het IPGO ziet vooral hierin kansen: door ruimte voor innovaties kan de marktpositie en de toegevoegde waarde van vele branches en bedrijven nog aanzienlijk worden vergroot.

Hieronder gaan wij voor de belangrijkste sectoren en markten kort in op de aanwezige kansen en ontwikkelingen. De inhoud daarvan is geleverd door ondernemers van het eiland uit de branches zelf.

4.2. Landbouw: hoge productiviteit en gunstige marktperspectieven

De landbouw op Goeree-Overflakkee is technisch hoog ontwikkeld. Met name het gebruik van bijv. GPS precisie is hier sterk ontwikkeld. Ook in andere vormen van automatisering en mechanisatie loopt het eiland voorop. Door de zeer vruchtbare zeekelegronden is de productiviteit erg hoog. 12% van de aardappelproductie van Nederland (grootste exporteur ter wereld!) komt van het eiland.

De bollenteelt is sterk in opkomst en sluit aan bij de internationaal georiënteerde en zeer succesvolle Nederlandse bloemenbranche. Dat is interessant omdat bollen jaarlijks een omzet genereren van circa € 15.000 (tarwe doet € 1.500). Ook excelleert het eiland in primeurteelten (vroegge uien, vroegge aardappelen) met ook betere prijzen!

De branche is economisch dus heel gezond (kan zonder subsidie en dat in Europa!) en de marktperspectieven zijn veel positiever dan menigeen denkt. Zie vervolgstaatje voor de ontwikkeling van de voedselprijzen.

4.3. Visserij: continuïteit door duurzaamheid

De visserij kent een grote traditie op het eiland. Ook nu nog is het belang van de sector groot. De garnalen bijv. hebben een internationale faam. De economische betekenis (incl. toeleveranciers) is daarom groot en wordt vaak onderschat. Zo heeft de visserij in Stellendam de twee meest moderne machinefabrieken van Nederland voor

visserijschepen en is de haven van Stellendam onderdeel van een sterke organisatie en daarmee op de toekomst voorbereid. Innovatie staat voor de komende jaren centraal voor de Goereese visserijsector. Deze is gericht op brandstofreductie, kwaliteitsverbetering van het visproduct, vistechniek en duurzaamheidsverbetering. Dit alles geschiedt wel in bovenregionaal verband (regio Scheveningen-Breskens). In het netwerk participeren vissers, NGO's, visafslagen, overheden en visserijorganisaties.

De visserij in Goedereede onderkent dus de milieudruk van de laatste decennia. De sector werkt daarom hard aan zijn 'license-to-operate'. Dankzij de Lokale Visserij Groep neemt mede hierdoor het aantal schepen met innovatieve vistuigen (zie foto boven) snel toe.

Duurzaamheid in visserij Stellendam

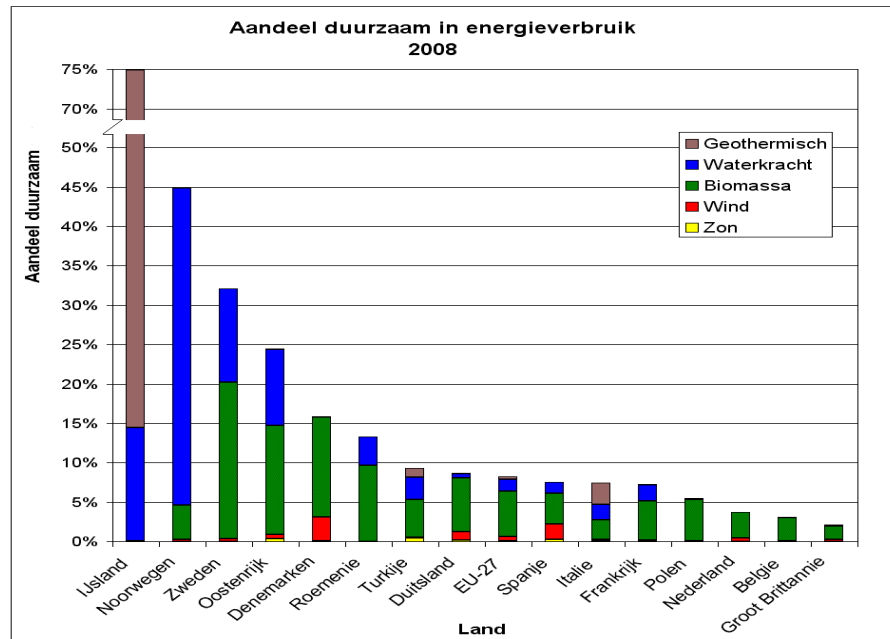
“Twee vissersschepen uit Stellendam varen als eerste in Nederland met het certificaat Verantwoordelijk Vissen. Met dit nieuwe label kan de visser aantonen dat de door hem gevangen vis op verantwoorde wijze is gevangen. Het certificaat is een reactie op het negatieve imago dat volgens het productschap Vis aan de beroepsvisserij kleeft. Op deze manier wil het productschap aantonen dat er wel degelijk duurzaam gevist wordt. Het certificaat garandeert onder meer dat de vissers zich houden aan de wettelijke visquota. Regelmatig zullen de vissers door een onafhankelijke organisatie worden gecontroleerd. Als blijkt dat ze zich niet aan de eisen houden, wordt het certificaat ingetrokken”.

4.4. Energie-eiland van de toekomst

Energievoorzieningen van het eiland is een belangwekkende zaak. Op de eerste plaats is er eilandbreed behoefte aan continuïteit van de energievoorziening. Bedrijven en particulieren hebben soms last van de wijze waarop het elektriciteitsnet is aangelegd. Het heeft tot gevolg dat delen van het eiland regelmatig zonder stroom zitten door storingen of calamiteiten.

Er is op Goeree-Overflakkee veel ruimte voor innovatie en verbetering van die situatie. Met duurzame en concurrente energie, die voor veel bedrijven resp. investeerders het 'verschil kan maken'. Zo zijn er diverse bronnen voor biomassa (o.a. landbouwoverschotten) en zijn er vele geschikte locaties voor windenergie (geclusterd) en zonne-energie. Bij de Brouwersdam zijn er mogelijkheden voor een getijdencentrale.

Het eiland is fysiek geschikt om de energieproductie te integreren en daarmee de effectiviteit te vergroten. Een belangrijke troef is het ondernemerschap: Deltawind uit Oude Tonge kan mee helpen zorg dragen voor implementatie, zodat Goeree-Overflakkee een onderscheidende voorsprong kan opbouwen. Binnen Europa loopt Nederland duidelijk achter op dit gebied (zie afbeelding). Goeree-Overflakkee draagt derhalve bij aan nationale doelstellingen.

De productie van windenergie is niet onomstreden. Vanwege de impact op het landschap van windturbines zou er voor gekozen moeten worden om de positieve resultaten van de exploitatie ten goede te laten komen aan alle inwoners van het eiland. De energieproductie kan weer van het eiland worden als de overheden de juiste randvoorwaarden stellen voor de ontwikkeling van nieuwe locaties. Het grootste gevaar is het uitstellen van besluiten waardoor men de regie verliest.

4.5. Technologie en hoogwaardige service 'verdienen' meer

G-O kent een aantal interessante bedrijven met een bovenregionale betekenis en een belangrijke exportfunctie. Het gaat hierbij om zowel lichte, industriële productie als om service, kennis en creatieve bedrijvigheid. Deze bedrijven zijn bronnen voor hoogwaardige banen, trekken zakelijk toerisme aan en zorgen voor economische dynamiek.

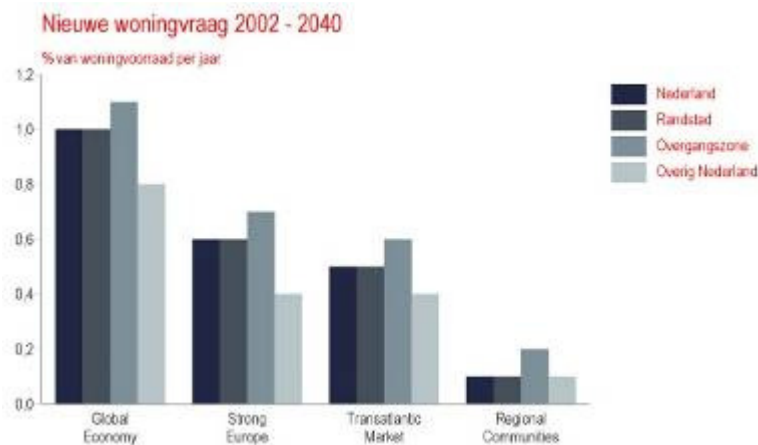

‘State of the art’ condities voor dit soort van bedrijven zijn dus van levensbelang. Het IPGO wil samen met de overheid daarom gaan werken aan verbetering van de condities. Hierbij wordt gedacht aan o.a.

- Het integraal beschikbaar maken van netwerken (glasvezel, CAI en UPC) op het hele eiland;
- Het borgen van capaciteit en continuïteit in de elektravoorziening op de diverse bedrijfsterreinen;
- Een upgrading van de bereikbaarheid en kwaliteit van terreinen;
- Het hepen van het regionaal onderwijs om beter aan te sluiten bij de praktijk.

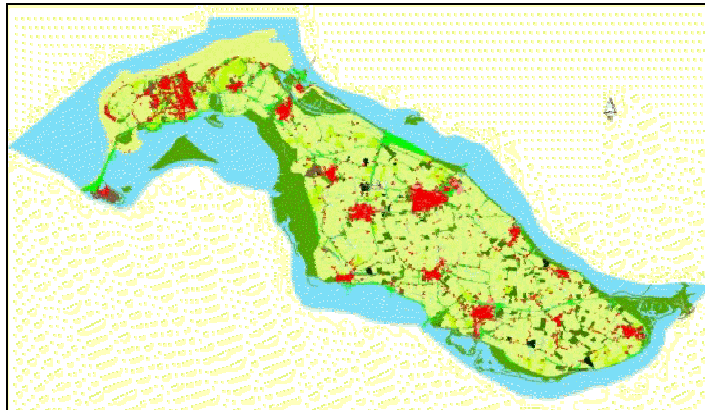
4.6. Een nieuwe wooneconomie biedt volop kansen

Goeree-Overflakkee kent wel een volkshuisvestingsbeleid, maar geen actieve woonmarktstrategie. Dit terwijl de woonmarkt van de 21^e eeuw grote kansen biedt voor overgangsgebieden als Goeree-Overflakkee (zie afbeelding). Mobiliteit en vrije keuzen nemen alom toe. Daarnaast lopen wonen, vrije tijd en sociale waarden in elkaar over. De woonvraag wordt fluïde en gevoelig voor concepten.

Goeree-Overflakkee heeft alle kansen voor die nieuwe concepten. Het eiland heeft een strategische ligging in de Delta en regio Rotterdam. Daarbij is het eiland gebaat bij onderscheidende gebiedsontwikkeling. Ontwikkelingen die de ruimtelijke kwaliteit van het eiland verbeteren en nieuwe kwaliteiten zal toevoegen.

Ontwikkelingen dienen een meervoudig doel te hebben. Ze moeten niet enkel op aantallen woningen gericht zijn, niet meer op bestaande doelgroepen maar op nieuwe doelgroepen. De plannen moeten daarom andere dimensies krijgen. Verblijfs- en woongebieden ontstaan door bouwen met de natuur en verbetering van de waterkwaliteit. Niet alleen de bewoners moeten profiteren van de ruimte die nieuwe ontwikkeling onttrekken aan het landschap, maar ook bezoekers moeten profiteren van de nieuwe ruimte die wordt gemaakt. We moeten niet enkel willen bouwen voor mensen die op het eiland wonen, maar ons ook richten op de groeivraag naar transnationaal wonen, ook wel deeltijdwonen genoemd. Deeltijdwonen genereert nieuwe banen trekt automatisch hoger opgeleiden.

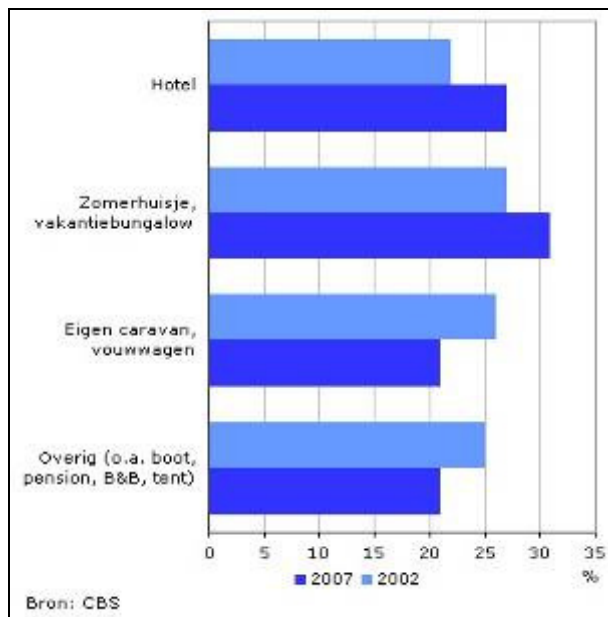

Het eiland heeft nog veel ruimte binnen contouren

Voor deze nieuwe fase in de woonmarkt wordt ruimte gevraagd. Op planologisch gebied betekent dit stimuleren en actualiseren. Op strategische locaties moet gebiedsgericht worden gewerkt en nu worden doorgezet. Potentieel interessante locaties bij Middelharnis, Stellendam, Oude Tonge etc. kunnen en mogen niet jaren worden vertraagd.

4.7. Toerisme: clusteren en kansen creëren

Goeree-Overflakkee heeft een lange traditie als vakantie-eiland. Dat is ook logisch gezien de prachtige landschappen en de fraaie stranden aan de Noordzee. Terughoudend beleid heeft ertoe geleid dat er in de afgelopen twintig jaar bijna niets is toegevoegd of verbeterd aan het aanbod. Na de komst van Port Zélande in 1989 (dat in zijn eentje ongeveer evenveel omzet genereert als heel Ouddorp) staat het feitelijk stil. Een groot deel van de huidige capaciteit op het eiland heeft daardoor nog de kenmerken van de zestiger jaren: eenvoudige dagrecreatie en (vast) kamperen, terwijl de vraag in de toeristische sector is veranderd (zie afbeelding).

Het wordt tijd voor innovatie: meer beleving voor de consument en een hogere productiviteit in het belang van zowel de werkgelegenheid als de bedrijfsvoering.

Nieuwe beleving aan de kust

Er zijn voldoende kansen: aan de Brouwersdam, bij Ouddorp, in en om Oude Tonge, bij Stellendam, aan de haven van Ooltgensplaat, in het havenkanaal van Middelharnis en zo veel meer plekken.

Bij nieuwe plannen moet de productiviteit van de nieuwe exploitaties echter drastisch omhoog: meer wintervast, meer activiteiten en meer keuze en diversiteit. Het IPGO wil inzetten op het clusteren van toerisme en op het creëren van kansen om de productiviteit (bijv. per hectare) te verdrievoudigen of meer. Toerisme is echter bij uitstek een product van gezamenlijkheid (overheid, natuur, exploitanten en financiers). Gebiedsgerichte concepten zijn daarom noodzakelijk. De provinciale recreatienota onderkent dit feit reeds.

Zwembadformule in duinlandschap geïntegreerd

4.8. Het hart van de watersport

Goeree-Overflakkee heeft een grote diversiteit in kusten, oevers en vaarwater. Vanaf het eiland kun je binnen een dag grote delen van de Delta bevaren: de Noordzee, de Oosterschelde, het Haringvliet en het Veerse Meer. Zij hebben allen hun eigen nautisch karakter.

Dezelfde diversiteit is teug te vinden in het aanbod van aanlegplaatsen. Iedere buitenlandse watersporter is verbijsterd over de hoeveelheid passantenhavens

	Aantal jachthavens
Haringvliet	24
Hollands Diep - Amer	29
Mark en Dintel	14
Roosendaalse/Steenbergse Vliet	6
Donge	5
Volkerak - Zoommeer	16
Grevelingenmeer	19
Oosterschelde	22
Veerse Meer	22
Westerschelde	21

Goeree-Overflakkee biedt naast faciliteiten voor de zeilsport ook fantastische mogelijkheden voor duiksport, kitesurfen etc. Het eiland kan zich dan ook terecht het centrum van de watersport in de Delta noemen en zich van daaruit internationaal profileren. Het IPGO wil daarom de overheid oproepen de waterlocaties ruimte te geven voor uitbreiding en verbetering van het havenaanbod. Er liggen talloze kansen in bijv. Stad aan het Haringvliet, naast het havenkanaal van Middelharnis, Herkingen etc. Een inspirerend voorbeeld is de Jachthaven de 21^e eeuw, die nu gepland staat om aan de brouwersdam te worden aangelegd: een combinatie van nautisch verblijf, entertainment, watersport, wonen en retail. Echt internationale allure!

Situatieschets Jachthaven van de toekomst